

Na podlagi 12. člena zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg) in 16. člena statuta Občine Bled ((Uradni list RS, št. 67/09-UPB, 87/12 in UGSO, št. 30/17) je Občinski svet Občine Bled na 2. dopisni seji od dne 28. 1. 2021 do 1.2.2021, sprejel

O D L O K
o razglasitvi Puščave, Mežnarije in Proštije na Blejskem otoku za kulturni spomenik lokalnega pomena

1. člen

Z namenom, da bi trajno zagotovili ohranitev in posebno družbeno varstvo kulturnih vrednot na območju Občine Bled, razglasamo za kulturni spomenik lokalnega pomena naslednje enote nepremične kulturne dediščine:

Bled - Puščava na Blejskem otoku, EŠD 30772,
Bled - Mežnarija na Blejskem otoku, EŠD 30773,
Bled - Proštija na Blejskem otoku, EŠD 30772.

Enote imajo zaradi kulturnih in sodobnih družbenoekonomskih vrednosti poseben pomen za Občino Bled, zato jih razglasa za kulturne spomenike lokalnega pomena.

2. člen

Lega, obseg spomenikov in lastništvo: spomeniki stojijo na zemljišču katastrske občine Želeče, na parcelah 1146, 1148 in 1149 in so last Župnije Bled. Meje spomenikov so vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:1000. Izvirnik načrta, ki je sestavni del tega odloka, hranita Ministrstvo za kulturo, INDOK center in Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

3. člen

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za kulturne spomenike lokalnega pomena:

- izjemnost lokacije,
- materialna pričevalnost, ki se kaže v tipu stavb, njenem arhitekturnem oblikovanju, gradbenem razvoju, načinu gradnje in stopnji ohranjenosti,
- identitetna in simbolna pričevalnost za versko skupnost,
- ohranjenost izvirnika, ki se kaže v ohranjenih gabaritih, tlorisni zasnovi, medetažni konstrukciji, strešni konstrukciji in arhitekturnem oblikovanju fasad,
- ohranjenost dekorativnih poslikav na stenah in stropih na zunanjsčini in v notranjščini objektov,
- prostorska prepoznavnost v kompleksu stavb.

4. člen

Varovane sestavine spomenika:

- tloris in prostorska zasnova,
- horizontalni in vertikalni gabariti,
- oblika fasad, razporeditev okenskih in vratnih odprtih in oblika in vrsta stavbnega pohištva vključno z zasteklitvijo,
- oblika in sestava medetažnih konstrukcij,
- oblika in sestava historičnih strešnih konstrukcij,
- oblika in naklon streh ter tip kritin,
- ostanki notranje opreme,
- konstrukcijska zasnova, gradbena substanca in notranji razpored prostorov,

- grajena strukture z ometi in stavbnimi členitvami,
- morebitni ostanki dekorativnih poslikav na zunanjščini in v notranjščini.

5. člen

Za spomenike velja splošni varstveni režim, ki določa ohranjanje in varovanje stavb v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti. Dovoljeni so obnovitveni posegi in posegi za njihovo predstavitev in interpretacijo, vzpostavitev izvirne namembnosti ali muzejske funkcije ter funkcije, ki spodbujajo dostopnost in ohranjanje spomenika. Dovoljeni so posegi za redno vzdrževanje z uporabo historičnih materialov.

Velja tudi režim, ki določa:

- spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja spomenika, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev spomenika za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika;
- ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance;
- ohranjanje »varovanih sestavin spomenika«;
- dovoljeni so posegi v spomenike, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenikov ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- za vsako spremembo funkcije kulturnih spomenikov ali njihovih delov in za vsak poseg v spomenike in njihove dele je v skladu z 28., 29., 30. in 31. členom ZVKD-1 potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

Poleg navedenega velja tudi natančnejši režim, ki je predpisan za ohranjanje varovanih vrednot arhitekture, kot so:

- tlorisi in prostorske zasnove, ohranjajo se obstoječi tlorisi stavb;
- horizontalni in vertikalni gabariti: ohranjajo se obstoječi horizontalni in vertikalni gabariti stavb,
- oblika fasade, razporeditev okenskih in vratnih odprtin in historično stavbno pohištvo: ohranjajo se fasade z vsemi dekorativnimi elementi, okenskimi in vratnimi odprtinami ter staro stavbno pohištvo, oblika oken in vrat. V primeru dotrajanosti je dovoljena njihova zamenjava z novimi po vzoru obstoječih. Večina varovanih sestavin se konservira oziroma restavrira;
- oblika in sestava historičnih medetažnih konstrukcij, dovoljeni so posegi za odpravo poškodb,
- oblika in sestava historičnih strešnih konstrukcij: ohranjajo se lesene strešne konstrukcija, dovoljen je protipožarni premaz lesa in drugi protipožarni ukrepi;
- oblika in naklon streh ter tipi kritin: ohranjajo se oblike in nakloni streh ter opečni tip kritin;
- ostanki historične notranje opreme;
- konstrukcijska zasnova, gradbena substanca: ohranjajo se historični materiali in način gradnje. Dovoljeni so posegi za odpravo poškodb in za sanacijo vlage in statično sanacijo prvenstveno z uporabo apnene tehnologije;
- ostanki morebitnih dekorativnih poslikav v notranjščini: z restavratorskimi metodami se odkrijejo vse stenske in stropne poslikave, ki se jih konservira ali restavrira in prezentira.

Poleg varstvenih režimov pa velja še izrecna prepoved:

- stavbe poškodovati ali podreti;
- spreminjati njihovo tlorisno in višinsko zasnovo;
- spreminjati njihovo konstrukcijsko zasnovo in gradiva;
- na ali v območju kulturnih spomenikov postavljati reklamne panoje, izveske in svetila, ki niso namenjena za promocijo njihove nove namembnosti.

6. člen

Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti posamezne dele spomenika v kvalitetnejše oziroma v bolj avtentično stanje;
- izvajati znanstvenoraziskovalna dela;
- spremeniti oziroma dopolniti namembnost objektov, če ni možno zagotoviti prvotne funkcije in če s tem nista bistveno prizadeti materialna substanca in pričevalnost objektov;
- spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijske zasnove, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objektov;
- posegati v okolico objektov zaradi njegove boljše prezentacije in interpretacije.

7. člen

Razvojna usmeritev za kulturne spomenike, ki so sestavin tega odloka, je ohranitev kulturne namembnosti ter postopno restavriranje ter obnavljanje in zagotavljanje dostopnosti javnosti v obsegu, kot bo to določeno v upravljalnem načrtu.

8. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v uradnem glasilu občine.

Št.

Bled,

Župan Občine Bled
Janez Fajfar l.r.

OBRAZLOŽITEV

1. Razlogi, cilji ter ocena stanja

Z Odlokom o razglasitvi Blejskega otoka za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 81/99, 22/02 in 16/08 – ZVKD-1) je država za kulturni spomenik državnega pomena razglasila celoten Blejski otok in Cerkev Marijinega Vnebovzvetja (EŠD 25).

S predmetnim odlokom želimo razglasiti za spomenik lokalnega pomena tudi naslednje nepremične locirane na otoku in sicer Puščava, Mežnarija in Proštija, s čimer se jim dodelijo tudi evidenčne številke dediščine.

2. Obrazložitev vsebine

Vsebinsko odloka so pripravili na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj.

3. Finančne posledice

Sprejem odloka ne prinaša finančnih posledic za proračun Občine Bled.